

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

Dato: 16. november
2006
Dok.: LBN42314

Udkast til tale

til ministeren til brug for besvarelse af samråds-
spørgsmål F fra Folketingets Retsudvalg den 21. no-
vember 2006.

*[Spørgsmålet et stillet til såvel justitsministeren som
videnskabsministeren. Der er tale om et lukket samråd
med Retsudvalget og Videnskabsudvalget. Det er aftalt
med Videnskabsministeriet, at justitsministeren først
besvarer spørgsmålet for sit vedkommende, hvorefter
videnskabsministeren vil besvare spørgsmålet for sit
vedkommende. Videnskabsministeren vil i den forbin-
delse særligt komme ind på spørgsmålet om, hvorvidt
man efter teleloven er udbyder og dermed omfattet af
reglerne i logningsbekendtgørelsen]*

Spørgsmål:

”Ministrene bedes i forsættelse af teknisk gennemgang uddybende redegøre for logningsbekendtgørelsen m.v.”

Svar:

[Den tekniske gennemgang. Mette Lyster Knudsen vil under den tekniske gennemgang detaljere gennemgå de enkelte bestemmelser, de tekniske løsninger og EUDirektivet]

Sådan som det er traditionen, vil en af mine embedsmænd stå for den tekniske gennemgang.

Jeg vil derfor give ordet til Mette Lyster Knudsen. Mette er kontorchef i Politikontoret og har været formand for Justitsministeriets ekspertgruppe om logning.

[Besvarelse af samrådsspørgsmålet – efter den tekniske gennemgang]

1. Først og fremmest vil jeg sige, at jeg er meget glad for, at det lykkedes at nå til enighed med telebranchen om de mere tekniske aspekter af logningsforpligtelsen, og at bekendtgørelsen herefter blev udstedt den 28. september i år.

Logningsbekendtgørelsen er en vigtig udmøntning af terrorpakken fra 2002 og udgør efter min opfattelse et væsentligt bidrag til den samlede indsats mod terror.

Formålet med reglerne om logning af teletrafik er meget klart: Man ser i stadig stigende grad, at internettet og andre moderne elektroniske kommunikationsmidler anvendes som led i planlægningen af f.eks. terrorangreb og anden alvorlig kriminalitet.

På den baggrund er det væsentligt at kunne sikre sig de elektroniske spor som led i en efterforskning eller med

henblik på at bruge oplysningerne som bevis i en konkret sag.

2. Udarbejdelsen af logningsbekendtgørelsen har som bekendt taget ganske lang tid. Det skyldes flere faktorer.

Justitsministeriet sendte et første udkast til bekendtgørelse i høring i marts 2004 til en lang række myndigheder og organisationer.

Justitsministeriet modtog nogle meget kritiske høringsvar vedrørende dette første udkast til bekendtgørelse.

Dernæst kan man sige, at vi blev overhalet af EU, da en række EU-lande i lyset af de tragiske terrorangreb i Madrid i marts måned 2004 fremlagde et forslag til en rammeafgørelse om logning. Forslaget førte som bekendt senere til et EU-direktiv, og udstedelsen af logningsbekendtgørelsen har afventet den endelige vedtagelse af direktivet, der skete i marts i år.

I mellemtiden blev der i september 2004 nedsat en ekspertgruppe under Justitsministeriet med repræsentanter fra telebranchen og boligforeningerne, Videnskabsministeriet, IT- og Telestyrelsen samt Rigspolitiet og Politiets Efterretningstjeneste.

3. Regeringen har aldrig lagt skjul på, at Danmark gerne ville have et omfattende og effektivt EU-instrument på dette område. Indsatsen mod terrorisme er på alle områder en fælles indsats.

Som det fremgik af den tekniske gennemgang, går Danmark på enkelte områder længere end EU-direktivet. Det drejer sig dels om internet-oplysninger, hvor man i Danmark vil skulle logge oplysninger om de elektroniske spor, man efterlader, når man ”surfer” på nettet, og dels om mobilmaster, hvor man i Danmark skal logge oplysninger om første og sidste mast, en mobiltelefon er forbundet til under en samtale, i modsæt-

ning til EU-direktivet, der kun stiller krav om første mast.

Jeg har valgt at medtage internet-oplysninger og oplysning om sidste mobilmast, fordi det i efterforskningsmæssig sammenhæng er meget væsentlige oplysninger.

Internet-oplysninger vil f.eks. i en konkret efterforskning om et forestående terrorangreb kunne give politiet et billede af, hvem der har kommunikeret med hvem på et bestemt tidspunkt. Hvis Politiets Efterretningstjeneste f.eks. har mistanke om, at flere bestemte personer er i færd med at planlægge et terrorangreb, vil internet-oplysninger kunne hjælpe til at sammenkæde flere mulige gerningsmænd. Samtidig vil de elektroniske spor efter omstændighederne kunne give et billede af, hvilken form for kommunikation der er foregået – f.eks. om der er tale om IP-telefoni.

Når man får oplysninger om, hvor gerningsmanden har befundet sig ved starten og ved slutningen af en mobil-samtale, vil man i en konkret efterforskning kunne bruge disse oplysninger om mobilmaster til at fastlægge en gerningsmands bevægelsesmønster. Det kan tjene som bevis i en sag om en terrormistænkt, der måske har befundet sig tæt på et gerningssted på et bestemt tidspunkt.

Samtidig er der fundet en løsning, der både teknisk set og økonomisk set er overkommelig for telebranchen.

Telebranchen har således ikke – ud fra et teknisk synspunkt – modsat sig løsningen.

Jeg vil i øvrigt gerne benytte lejligheden til at aflive myten om, at stort set alle andre EU-lande har valgt at udskyde EU-direktivet. Det er ikke korrekt. Der er tale om, at 16 EU-lande har sagt, at man vil overveje at udskyde enkelte dele af direktivet. Efter de oplysninger, jeg har, bestræber langt de fleste medlemslande sig imidlertid på

at gennemføre hele direktivet senest den 15. september 2007. Der er altså ikke tale om, at man allerede nu har besluttet at udskyde direktivet.

I øvrigt har vi jo i Danmark gennem de sidste år – det vil sige allerede inden EU-direktivet overhovedet kom på bordet – drøftet spørgsmålet om logning og overvejet de tekniske løsninger. Af samme grund har regeringen – sådan som Europaudvalget også gav mig mandat til i efteråret sidste år – valgt at støtte EU-direktivet uden afgivelse af en erklæring om at udskyde dele af direktivet.

4. Jeg er blevet mødt med det synspunkt, at logningsbekendtgørelsen er fyldt med huller.

Her må jeg sige, at jeg simpelthen ikke forstår kritikken. På den ene side har telebranchen hele tiden efterlyst en teknisk holdbar løsning, og på den anden side – når resultatet nu er tilfredsstillende – kritiserer man lognings-

forpligtelsen, fordi der skulle være huller i den tekniske løsning.

Logningsbekendtgørelsen er udtryk for et kompromis i form af en afbalanceret løsning i forhold til branchen såvel økonomisk set som teknisk set. Der fastsættes ikke krav om logning af samtlige teletrafikdata, men samtidig er der tale om et godt resultat set ud fra et politimæssigt og et efterforskningsmæssigt behov.

Der vil selvfølgelig være meget detaljerede teletrafikdata, man ikke får med logningsbekendtgørelsen, men meningen med oplysningerne er først og fremmest, at politiet skal kunne tilrettelægge den videre efterforskning i en konkret sag – f.eks. med henblik på iværksættelse af fremadrettede indgreb i form af aflytning m.v.

Det er også blevet anført, at kun en meget lille del af den danske e-mail-trafik bliver logget med logningsbekendtgørelsen. Jeg skal ikke gøre mig klog på de tal, der

har været fremført, men blot sige, at uanset hvor meget eller hvor lidt e-mail-trafik der bliver logget, vil vi med den tekniske løsning på internet-delen altid få et overblik over de elektroniske spor, der efterlades som led i en kommunikation på internettet.

Det er derfor lidt af en tilsmigelse at sige, at logningsforpligtelsen er fyldt med huller. Det udsagn betragter jeg mere som et udsagn af politisk karakter. Ud fra efterforskningsmæssige hensyn er den tekniske løsning, vi er nået frem til, tilfredsstillende.

5. Der er også blevet peget på, at logningsforpligtelsen ikke gælder for biblioteker, universiteter og arbejdspladser med egne, interne netværk.

Jeg ved, at videnskabsministeren om lidt vil komme ind på spørgsmålet om det såkaldte udbyderbegreb i telefonen. Jeg vil derfor ikke gå nærmere ind på dette, men blot nævne, at det var en forudsætning i terrorpakken fra

2002, at logningsforpligtelsen i retsplejeloven kun skulle gælde for teleudbydere i telelovens forstand. Det kan der derfor ikke umiddelbart laves om på. Man valgte altså ikke at opfinde et særligt udbyderbegreb i retsplejeloven.

Jeg vil gerne understrege, at dette imidlertid ikke uden videre betyder, at man med logningsbekendtgørelsen ikke vil få oplysninger, der f.eks. hidrører fra et bibliotek. Typisk vil det nemlig være sådan, at et bibliotek køber internetadgangen hos en internet-udbyder, som under alle omstændigheder skal logge oplysninger.

6. Logningsforpligtelsen gælder også for boligforeninger m.v., der udbyder egne netværk, når der er tale om mere end 100 enheder, dvs. boliger.

Når der er sat en bagatelgrænse, skyldes det først og fremmest, at det som bekendt følger af 2002-loven, at ikke alle, mindre netværk var nødvendige at medtage,

og at det ville være for omkostningstungt for mindre netværk at logge. Dengang overvejede man faktisk en bagatelgrænse på helt ned til 30 – 40 boliger.

Justitsministeriet har tidligere arbejdet med en bagatelgrænse på 400 boliger, men har i det endelige udkast lagt sig fast på 100. Baggrunden for dette er, at der tidligere blev lagt op til logning i et større omfang, end tilfældet er med det endelige udkast til logningsbekendtgørelse, og at der derfor tidligere var tale om teknisk langt vanskeligere løsninger.

Nu er der fundet et afbalanceret kompromis, hvor ikke alt skal logges, men hvor der samtidig sikres de nødvendige oplysninger til politiet. Det er overkommeligt for telebranchen og for de mindre netværk i boligforeningerne.

De helt små boligforeninger – det vil sige dem under 100 boliger – er ikke omfattet. Det er imidlertid mindre

problematisk, eftersom politiet nemmere med mere traditionelle efterforskningsmetoder vil kunne få oplysninger fra sådanne små netværk.

7. Der har været mange myter om logningsbekendtgørelsen og de tekniske aspekter af logningsforpligtelsen. Jeg håber, at jeg med denne gennemgang har aflivet i hvert fald et par af myterne.

Under alle omstændigheder skal der ikke herske tvivl om, at jeg er meget tilfreds med logningsbekendtgørelsen, som efter min opfattelse er et rigtigt godt redskab for politiet.